

2008

Skleníkové plyny - Požadavky na orgány validující
nebo ověřující skleníkové plyny pro použití
v akreditaci nebo jiných formách uznávání

ČSN
ISO 14065

01 0965

Greenhouse gases - Requirements for greenhouse gas validation and verification bodies for use in accreditation or other forms of recognition

Gaz à effet de serre - Exigences pour les organismes fournissant des validations et des vérifications des gaz à effet de serre en vue de l'accréditation ou d'autres formes de reconnaissance

Treibhausgase - Anforderungen an Stellen, die die Beurteilung der Verifizierung und Validierung liefern

Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 14065:2007. Překlad byl zajištěn Českým normalizačním institutem. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the International Standard ISO 14065:2007. It was translated by Czech Standards Institute. It has the same status as the official version.

Národní předmluva

Souvisící ČSN

ČSN ISO 14050 (01 0950) Environmentální management - Slovník

ČSN EN ISO 19011 (01 0330) Směrnice pro auditování systému managementu jakosti a/nebo systému environmentálního managementu

ČSN EN ISO/IEC 17000 (010106) Posuzování shody - Slovník a základní principy

ČSN ISO 14064-1 (01 0964) Skleníkové plyny - Část 1: Specifikace s návodem pro stanovení a vykazování emisí a propadů skleníkových plynů pro organizace

ČSN ISO 14064-2 (01 0964) Skleníkové plyny - Část 2: Specifikace s návodem pro stanovení, monitorování a vykazování snížení emisí nebo zvýšení propadů skleníkových plynů pro projekty

ČSN ISO 14064-3 (01 0964) Skleníkové plyny - Část 3: Specifikace s návodem pro validaci a ověření výroků o skleníkových plynech

Upozornění na národní poznámky

Do normy jsou k článkům 1 a 3.1.1 doplněny informativní národní poznámky.

Vypracování normy

Zpracovatel: RNDr. Zdeněk Suchánek, IČ 69349819

Technická normalizační komise: TNK 106 Management životního prostředí

Pracovník Českého normalizačního institutu: Ing. Gabriela Šimonová

Strana 3

MEZINÁRODNÍ NORMA

Greenhouse gases - Requirements for greenhouse gas validation and verification bodies for use in accreditation or other forms of recognition

ISO 14065
První vydání
2007-04-15

ICS 13.020.40

Obsah	Contents
3	3
1 Předmět	1
normy..... 11	Scope..... 11
2 Normativní odkazy..... 11	2 Normative references..... 11
3 Termíny a definice..... 11	3 Terms and definitions..... 11
3.1 Termíny vztahující se ke skleníkovým plynům	3.1 Terms related to greenhouse gases..... 11
3.2 Termíny vztahující se k lidem a organizacím..... 12	3.2 Terms related to people and organizations..... 12
3.3 Termíny vztahující se k validaci a ověřování..... 13	3.3 Terms related to validation and verification..... 13
3.4 Termíny vztahující se k uznávání a jistotě..... 15	3.4 Terms related to recognition and assurance..... 15
4 Zásady..... 16	4 Principles..... 16
4.1 Všeobecně..... 16	4.1 General..... 16
4.2 Nezájem..... 16	4.2 Impartiality..... 16
4.3 Odborná způsobilost..... 16	4.3 Competence..... 16
4.4 Přístup k rozhodování založený na faktech..... 16	4.4 Factual approach to decision making..... 16
4.5 Otevřenost..... 17	4.5 Openness..... 17
4.6 Důvěrnost..... 17	4.6 Confidentiality..... 17
5 Všeobecné požadavky..... 17	5 General requirements..... 17
5.1 Právní postavení..... 17	5.1 Legal status..... 17
5.2 Právní a smluvní záležitosti..... 17	5.2 Legal and contractual matters..... 17
5.3 Řízení a osobní angažovanost a aktivita vedení..... 17	5.3 Governance and management commitment..... 17
5.4 Nezájem..... 18	5.4 Impartiality..... 18
5.4.1 Závazek nezájmu..... 18	5.4.1 Commitment to impartiality..... 18
5.4.2 Předcházení střetu zájmů..... 18	5.4.2 Avoidance of conflict of interest..... 18
5.4.3 Mechanizmy pro dohled nad nezájem..... 19	5.4.3 Mechanism for oversight of impartiality..... 19
5.5 Odpovědnost a financování..... 20	5.5 Liability and financing..... 20
6 Odborné způsobilosti..... 20	6 Competencies..... 20
6.1 Vedení a pracovníci..... 20	6.1 Management and personnel..... 20
6.2 Odborné způsobilosti pracovníků..... 20	6.2 Competencies of personnel..... 20
6.3 Řízení pracovníků..... 21	6.3 Deployment of personnel..... 21
6.3.1 Všeobecně..... 21	6.3.1 General..... 21
6.3.2 Znalosti validačního nebo ověřovacího týmu..... 21	6.3.2 Validation or verification team knowledge..... 21
6.3.3 Technické znalosti validačního nebo ověřovacího týmu..... 22	6.3.3 Validation or verification team technical expertise..... 22

6.3.4 Údaje a informace o auditní kvalifikaci validátora nebo ověřovacího týmu	22	6.3.4 Validation or verification team data and information auditing expertise	22
6.3.5 Odborné způsobilosti validátora týmu	22	6.3.5 Specific GHG project validation team competencies	22
6.3.6 Odborné způsobilosti ověřovacího týmu specifické pro projekty na skleníkové plyny	22	6.3.6 Specific GHG project verification team competencies	23
6.3.6 Odborné způsobilosti ověřovacího týmu specifické pro projekty na skleníkové plyny	23	6.3.7 Specific validation or verification team leader competencies	23
6.3.7 Specifické odborné způsobilosti vedoucího validátora nebo ověřovacího týmu	23	6.4 Use of contracted validators or verifiers	23
6.4 Použití smluvních validátorů nebo ověřovatelů	23	6.5 Personnel records	24
6.5 Záznamy o pracovištích	24	6.6 Outsourcing	24
6.6 Externí zajištění vlastních specifických činností	24	7 Communication and records	24
7 Outsourcing	24	7.1 Information provided to a client or responsible party	24
7.1 Komunikace a záznamy	24	7.2 Communication of responsibilities to a client or responsible party	25
7.1 Informace poskytnuté klientovi nebo odpovědné straně	24	7.3 Confidentiality	25
7.2 Komunikace odpovědnosti klientovi nebo odpovědné straně	25	7.4 Publicly accessible information	26
7.3 Důvěrnost	25	7.5 Records	26
7.4 Veřejně přístupné informace	26	8 Validation or verification process	26
7.5 Záznamy	26	8.1 General	26
8 Validátři nebo ověřovací procesy	26	8.2 Pre-engagement	27
8.1 Všeobecné	26	8.2.1 Impartiality	27
8.2 Před uzavřením smlouvy	27	8.2.2 Competence	27
8.2.1 Nezávislost	27	8.2.3 Agreement	27
8.2.2 Odborná způsobilost	27	8.2.4 Appointing the team leader	27
8.2.3 Smlouva	27	8.3 Approach	27
8.2.4 Jmenování vedoucího týmu	27	8.3.1 Selecting the validation or verification team	27
8.3 Přípravné	27	8.3.2 Communicating with the client and responsible party	27
8.3.1 Výběr validátora nebo ověřovacího týmu	27	8.3.3 Planning	27
8.3.2 Komunikace mezi klientem a odpovědnou stranou	27	8.4 Validation or verification	28
8.3.3 Plánování	27	8.5 Review and issuance of validation or verification statement	28
8.4 Validace, ověření	28	8.6 Records	28
8.5 Přezkoumání a vydání oznámení o validaci nebo ověření	28	8.7 Facts discovered after the validation or verification statement	29
8.6 Záznamy	28	9 Appeals	29
8.7 Fakta zjištěná po vydání oznámení o validaci nebo ověření	29	10 Complaints	29
9 Odvolání	29	11 Special validations or verifications	30
10 Sěžnosti	29	12 Management	30
11 Speciální validace nebo ověřování	30	Annex A (informative) Relationships between the validator of ISO 14066 and ISO 14064-1, ISO 14064-2 and ISO 14064-3	32
12 Systém manažerských	30		
Příloha A (informativní) Vztahy mezi použitím ISO 14065 a ISO 14064-1, ISO 14064-2 a ISO 14064-3			
31			

Příloha B (informativní)		Annex B (informative)	
Nestrannost.....	33	Impartiality.....	33
B.1		B.1	
Předmět	33	Scope	33
B.2 Rizika vůči		B.2 Risks to	
neutrannosti.....	33	impartiality.....	33
B.3 Zabezpečení		B.3 Safeguards to	
neutrannosti.....	33	impartiality.....	33
B.3.1		B.3.1	
Všeobecně	33	General	33
B.3.2 Příklady obecných		B.3.2 Examples of general	
zabezpečení.....	34	safeguards.....	34
B.3.3 Povaha		B.3.3 Nature of	
zabezpečení.....	34	safeguards.....	34
B.3.4 Restriktivní		B.3.4 Restrictive	
zabezpečení.....	35	safeguards.....	35
B.3.5 Zřetele managementu		B.3.5 Considerations for the management	
neutrannosti.....	35	of impartiality	
B.4 Posuzování a určování přijatelnosti		B.4 Assessing and determining	
rizika		acceptability	
vůči		of impartiality	
neutrannosti.....	36	risk.....	36
B.5 Nestrannost validátora nebo		B.5 Validator or verifier impartiality -	
ověřovatele -		Organizational and structural	
organizační a strukturální		issues.....	37
otázky.....	37	Annex C (informative) Comparison of	
Příloha C (informativní) Srovnání požadavků		validation	
na validační a ověřovací proces norem		and verification process requirements	
ISO 14065 a ISO		of ISO 14065 and ISO	
14064-3.....	39	14064-3.....	40
Příloha D (informativní) Příklad dokumentace		Annex D (informative) Example of	
systemu		management	
managementu.....	41	system	
Bibliografie		documentation.....	41
		Bibliography	
42			
		42	

Odmítnutí odpovědnosti za manipulaci s PDF souborem

Tento soubor PDF může obsahovat vložené typy písma. V souladu s licenční politikou Adobe lze tento soubor tisknout nebo prohlížet, ale nesmí být editován, pokud nejsou typy písma, které jsou vloženy, používány na základě licence a instalovány v počítači, na němž se editace provádí. Při stažení tohoto souboru přejímají jeho uživatelé odpovědnost za to, že nebude porušena licenční politika Adobe. Ústřední sekretariát ISO nepřijímá za její porušení žádnou odpovědnost.

Adobe je obchodní značka „Adobe Systems Incorporated“.

Podrobnosti o softwarových produktech použitých k vytvoření tohoto souboru PDF lze najít ve Všeobecných informacích, které

se vztahují k souboru; parametry, pomocí kterých byl PDF soubor vytvořen, byly optimalizovány pro tisk. Soubor byl zpracován

s maximální péčí tak, aby ho členské organizace ISO mohly používat. V málo pravděpodobném případě, tj. když vznikne problém, který se týká souboru, informujte o tom Ústřední sekretariát ISO na níže uvedené adrese.

DOKUMENT CHRÁNĚNÝ COPYRIGHTEM

© ISO 2007

Veškerá práva vyhrazena. Pokud není specifikováno jinak, nesmí být žádná část této publikace reprodukována nebo používána v jakékoliv formě nebo jakýmkoliv způsobem, elektronickým nebo mechanickým, včetně fotokopíí a mikrofilmů, bez písemného svolení buď od organizace ISO na níže uvedené adrese nebo od členské organizace ISO v zemi žadatele. ISO copyright office

Case postale 56 · CH-1211 Geneva 20

Tel. + 41 22 749 01 11

Fax + 41 22 749 09 47

E-mail copyright@iso.org

Web www.iso.org

Published in Switzerland

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětovou federací národních normalizačních orgánů (členských organizací ISO). Mezinárodní normy obvykle připravují technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této technické komisi zastoupen. Práce se zúčastňují také vládní i nevládní mezinárodní organizace, s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Mezinárodní normy se navrhují podle pravidel uvedených ve směrnících ISO/IEC, části 2.

Hlavním úkolem technických komisí je připravovat mezinárodní normy. Návrhy mezinárodních norem přijaté technickými komisemi se rozesílají členským orgánům k hlasování. Zveřejnění mezinárodní normy vyžaduje schválení alespoň 75 % hlasujících členů.

Upozorňuje se na možnost, že některé části tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. ISO není odpovědná za identifikování jakýchkoli nebo všech patentových práv.

ISO 14065 byla vypracována v technické komisi ISO/TC 207, *Environmentální management*, ve spolupráci s ISO Komisí pro posuzování shody (CASCO).

ISO (the International Organization for Standardization) is a worldwide federation of national standards bodies (ISO member bodies). The work of preparing International Standards is normally carried out through ISO technical committees. Each member body interested in a subject for which a technical committee has been established has the right to be represented on that committee. International organizations, governmental and non-governmental, in liaison with ISO, also take part in the work. ISO collaborates closely with the International Electrotechnical Commission (IEC) on all matters of electrotechnical standardization.

International Standards are drafted in accordance with the rules given in the ISO/IEC Directives, Part 2.

The main task of technical committees is to prepare International Standards. Draft International Standards adopted by the technical committees are circulated to the member bodies for voting. Publication as an International Standard requires approval by at least 75 % of the member bodies casting a vote.

Attention is drawn to the possibility that some of the elements of this document may be the subject of patent rights. ISO shall not be held responsible for identifying any or all such patent rights.

ISO 14065 was prepared by Technical Committee ISO/TC 207, *Environmental management*, in collaboration with the ISO Committee on conformity assessment (CASCO).

Klimatická změna je považována za jeden z největších problémů, kterému budou muset čelit národy, vlády, obchodní sféra a lidé v průběhu příštích desítek let. Klimatické změny mají dopady jak pro lidstvo, tak i pro přírodu a mohou vést k podstatným změnám v používání zdrojů, ve výrobě a v ekonomických aktivitách. V reakci na to se tvoří mezinárodní, regionální, národní i místní iniciativy s cílem omezovat atmosférické koncentrace skleníkových plynů. Tyto iniciativy věnované problematice skleníkových plynů kladou důraz na stanovení, monitorování, vykazování a ověřování emisí a propadů skleníkových plynů.

Celkovým cílem validačních nebo ověřovacích činností týkajících se skleníkových plynů je poskytnout jistotu všem stranám, které se spoléhají na výrok o skleníkových plynech. Strana vydávající výrok o skleníkových plynech je odpovědná za shodu s požadavky příslušné normy nebo programu na skleníkové plyny. Validační nebo ověřovací orgán je odpovědný za vyhotovení objektivního posouzení a za poskytnutí oznámení o validaci nebo ověření týkajícího se výroku o skleníkových plynech, založeného na důkazech, vydaného odpovědnou stranou. Tato mezinárodní norma poskytuje požadavky na orgány, které provádějí validaci nebo ověřování skleníkových plynů s použitím normy ISO 14064-3 nebo jiných příslušných norem nebo specifikací. Obsahuje řadu zásad, které by tyto orgány měly být schopny prokázat a poskytuje specifické požadavky, které odpovídají těmto zásadám. Obecné požadavky se vztahují k záležitostem jako jsou právní a smluvní ujednání, povinnosti, neustrannost managementu a otázky odpovědnosti a financování. Zvláštní požadavky zahrnují opatření spojená se strukturami, požadavky na zdroje a odbornou způsobilost, management informací a záznamů, validační a ověřovací procesy, odvolání, stížnosti a systémy managementu.

Tato mezinárodní norma poskytuje správcům programů na skleníkové plyny, regulačním a akreditačním orgánům základ pro posuzování a uznávání odborné způsobilosti validačních a ověřovacích orgánů. Může rovněž být použita jinými způsoby, jako je vzájemné posouzení v rámci skupin validačních nebo ověřovacích orgánů nebo mezi takovými skupinami.

Climate change has been identified as one of the greatest challenges facing nations, governments, business and citizens for the coming decades. Climate change has implications for both human and natural systems and could lead to significant changes in resource use, production and economic activity. In response, international, regional, national and local initiatives are being developed and implemented to limit greenhouse gas (GHG) concentrations in the Earth's atmosphere. Such GHG initiatives rely on the quantification, monitoring, reporting and verification of GHG emissions and/or removals.

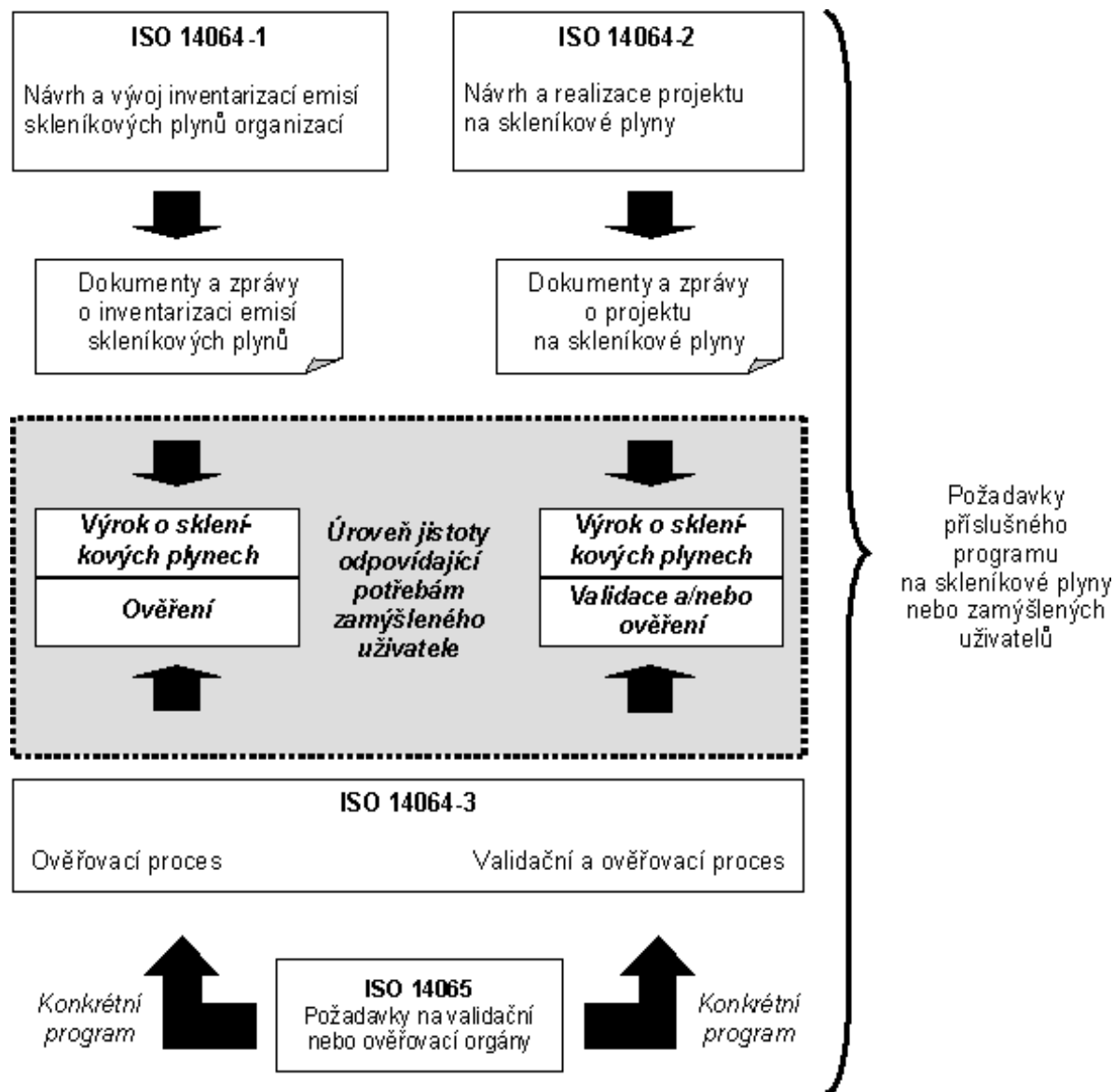
The overall aim of GHG validation or verification activities is to give confidence to all parties that rely upon a GHG assertion. The party making the GHG assertion is responsible for conformity with requirements of the relevant standard or GHG programme. The validation or verification body is responsible for completing an objective assessment and providing a validation or verification statement concerning the responsible party's GHG assertion based on evidence. This International Standard provides requirements for bodies that undertake GHG validation or verification using ISO 14064-3 or other relevant standards or specifications. It contains a number of principles that these bodies should be able to demonstrate and provides specific requirements that reflect these principles. General requirements relate to matters such as legal and contractual arrangements, responsibilities, the management of impartiality, and issues of liability and financing. Specific requirements include provisions related to structures, resource requirements and competencies, information and records management, validation and verification processes, appeals, complaints and management systems.

This International Standard provides GHG programme administrators, regulators and accreditors with a basis for assessing and recognizing the competence of validation and verification bodies. It can also be used in other ways, such as in peer assessment within groups of validation or of verification bodies or between such groups.

Na obrázku 1 a v příloze A jsou ukázány vztahy mezi použitím této mezinárodní normy a norem ISO 14064-1, ISO 14064-2 a ISO 14064-3.

Figure 1 and Annex A show relationships between the application of this International Standard and ISO 14064-1, ISO 14064-2 and ISO 14064-3.

Strana 9

Obrázek 1 - Rámec pro používání ISO 14065 s ISO 14064-1, ISO 14064-2 a ISO 14064-3

Strana 10

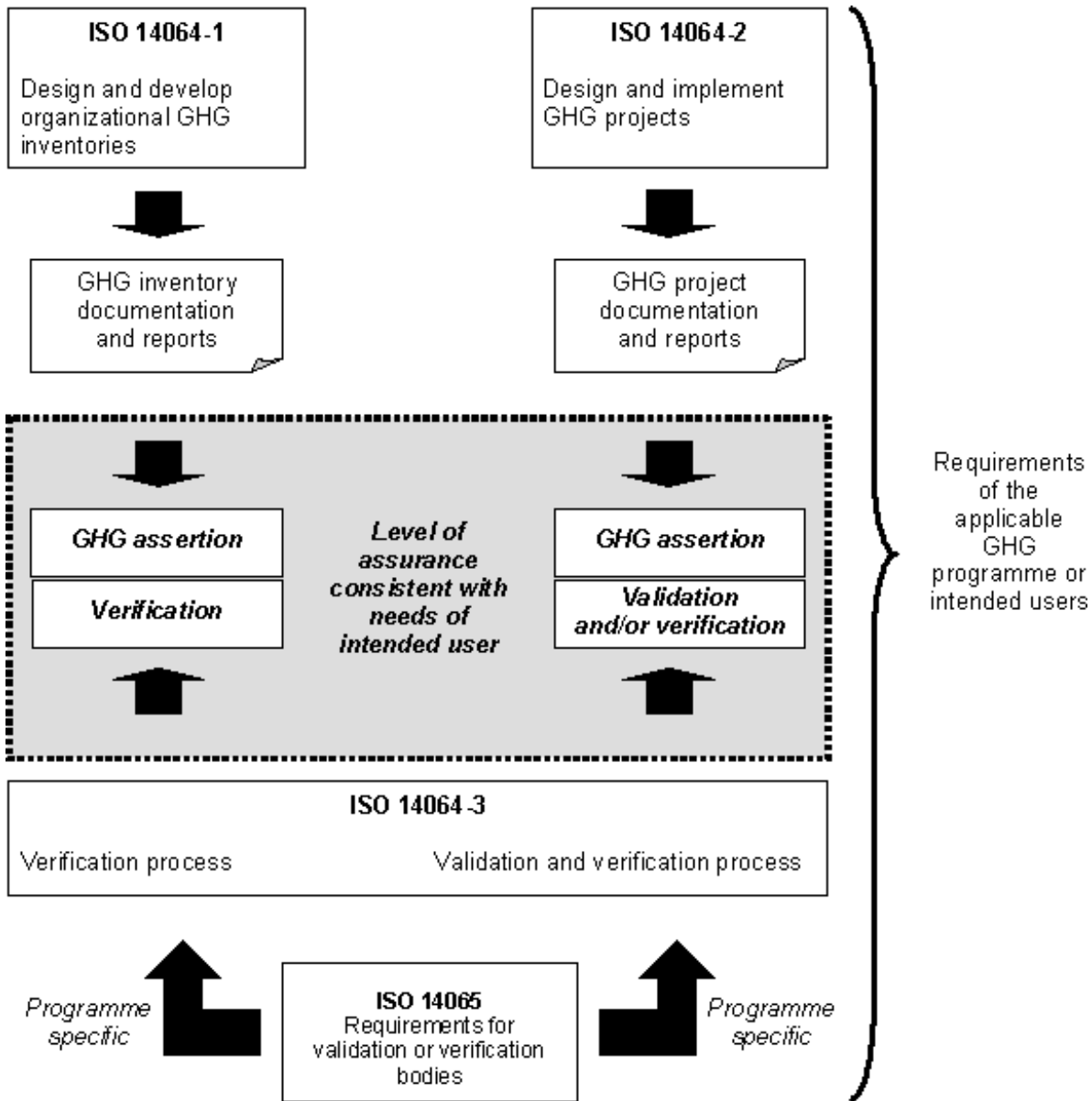

Figure 1 - Framework for using ISO 14065 with ISO 14064-1, ISO 14064-2 and ISO 14064-3